

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՎԵՐՋԱՑԱԾ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԴՈՒՍՈՒՄՆԵՐՆԵՐ ԱՐ ՊԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ՀԱՄԱԶԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԱՌԱՋ

ԺԱՊՈՐԴ ՈՐԴՈՒՄՆԵՐ ԳՈՐԾԵՐ

ՊԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ավագիւրդի ժողովը հիմա զարմա-
հանալի վերջացած է։ Նախ և առաջ
ընենք թէ ո՞րքան որ շատ կողմեր
յուսկեւեկներն յայնպէս ժողովին
արդիւնքներ վրայ, բայց միւս կողմէ ժո-
ղովին մէջ Գերմանիայի արտաքին
միտցոն զլլալու պարագան յոյժ զորա-
ւոր ամբողջ մէջ էր թէ վերջի վերջոյ
խաղաղութիւնը պիտի պահպանուի,
քանի որ Գերմանիայի համար դժուար
կայութիւն մը ստեղծուած էր և Գերմա-
նիայի դէմ պատերազմ մղելու խորհուրդ
մը ապահովագրող չէր զարկերակը ոչ
էր հիմնականներուն և ոչ միւս Մեծ Տե-
րութեանց կողմէ։

Ժողովին զուգարկելու առաջին
վարկիներն իսկ անկեղծ էր թէ Մեծ
Տերութեանը սեփականութիւնը զորե-
ղապէս Գերմանիայի կողմէն էր։ Ռուսիոյ,
Անգլիոյ, և Ամերիկայի ամբողջական
մը չեղանակէն, որ երբեք չխորտակե-
ցաւ և ունէր պատկանելիութեան միջին
վերջը։ Ռուսիոյ և Ամերիկայի, թէեւ չե-
ղաք, Գերմանիայի կողմը համար էին
Անգլիոյ միջին Գերմանիայի թերեւ
բայց առանց հերքելու հետեւեղծ
Պերլիթի առաջնորդութեան։

Եթէ ժողովը խորհրդ, Գերմանիայի
ամբողջ աշխարհի առեւտրական պիտի
ըլլար իր սեփականութեամբ։ Ամերիկայի
էլէր որ Գերմանիայի դիմումը այսպիսի
արդիւնք մը փնտռէր, և այս իսկ
պատճառաւ լրջի կարեւորութիւն մը
չունէին Ավագիւրդի եկած զանազան
յուսկեղծութիւնները։

Ժողովին ընտրութեան մէջ իսկ կար
որ իրաւաստիներ կողմ բողոքէր, այդէր
էնչէն վերջը։ Ուստի չենք կրնար
ըսել որ Գերմանիայի աւելի բան չունէր
աւելի հաշտարար քիչ մը ցոյց տալով
Բայց պէտք է ըսել որ սկիզբէն մինչեւ
վերջը իր համազօրէն յայտնեց թէ կա-
րէի իր իրաւաստիութեան մը համար։

1904 Ապրիլի մէջ Ավագիւրդի Գերմանիայի
Պատկերասրահները աշխարհի առեւտ-
րական էր Մարտի մէջ Գերմանիայի
կողմէն։ Բոլոր Մարտիցիներուն
յարգել բողոքային իրաւունք մը ունէր
պահպանելու որ տեղեկութիւն և բա-
նկարգութիւն մը տիրէ սահմանադր-
ւին վրայ։ 1904 Հոկտեմբերի Գերմանիայի
Գերմանիայի կողմէն 1094-ի 2 մի-
լիոն 430,000 անգլ. ոսկիի Գերմանիայի
սեփականութիւնը, որուն համար Մարտի-
եան միջոցառումներուն հարկին 60ը
երաշխարհութիւն կը տրուէր, Գերմա-
նիայի կառավար թաղանթի իրաւունք մը
Մարտի երեւոյթեց իրաւունքներու
պահպանում։

1905 Յունիսի 11-ին Մ. Ռեյնի Բայ-
նային վերջապէս համար կուտ։ Յա-
րկնաւոր իր բարեկարգական պատ-
նով։ Փետր. և Մարտ ամիսները ան-
ցած արտաքինութիւններով, Ապրիլ 5-ին
Մարտի սկիզբէն ընդունեց բարեկար-
գական ծաղիկը։

Յունիսի Մարտ 20-ին Գերման
կայսրը Գերմանիայի դիմումը Գերմա-
նիան ծանոց։ Գերմանիայի կողմէն
թէ իրենց կառավարութիւնը Մարտի
զարմանքն ան պատճառով սկսած հե-
տադրութիւնը արդեւեւ Ռեյնի Բայ-
նայինի առաջնորդական պայմանները
Ավագիւրդի Գերմանիայի համաձայնութեան
մէջ զանազան պայմաններին անդին
կ'անցնէին։ Ուստի ալ Կայսրը ուղեւե-
րութիւնը կապակցութեան մէջ կը
ընէին Մարտի 5-ին Կայսրի Գերմանիայի
առաջնորդականութեան հետ, Մարտ 10-ին
Կայսր Մարտ 31-ին Բանկերեան
այսպէս իրենց յարգելու կամ Բանկեր-
եան պատճառներով իրենց Գերմանիայի
արտաքինութիւնը ընդմիջուած։

Կայսրի Մարտ 31-ին Բանկերեան
այսպէս իրենց յարգելու կամ Բանկեր-
եան պատճառներով իրենց Գերմանիայի
արտաքինութիւնը ընդմիջուած։

Կայսրի Մարտ 31-ին Բանկերեան
այսպէս իրենց յարգելու կամ Բանկեր-
եան պատճառներով իրենց Գերմանիայի
արտաքինութիւնը ընդմիջուած։

Զարգաց Գերմանիայի վարչականին, և
Յունիս 6-ին Մ. Տեղեկութեան հրապարակ-
ւած Մ. Ռուսիայի, որ Գերմանիայի արտա-
քին զարմաց նախարարութիւնը արտաձե-
նեց, Կայսր Կայսրի զարմանքն զանազան
հետեւեղծութիւն Մարտի զարմանքն
վրայ։ Զանազան Մարտի զարմանքն
հետեւեղծութեան երկու կառավարութեանց
միջեւ։ Գերմանիայի պնդեց, զարմանքն
աւելի ծայրով, ժողովին վրայ։ Յուն-
իս 3-ին Գերմանիայի ընդունեց ժողովը,
մինչ Գերմանիայի կը խոստանար «Ժա-
ղովին մէջ աշխարհի ընթացքը մը ըսելով
որ զանազան Գերմանիայի արտաքին յար-
ար Մարտի մէջ, և ճանչնալ Գերմանիայի
արտաքին ընթացքը՝ արտաքին կը զարմանքն
անոր պայմանագրութիւններէն և կար-
գադարութիւններէն։»

Կրկին և կրկին մասնաւոր խոսակ-
ցութիւններու մէջ Գերմանիայի ըստ
Գերմանիայի։— Հաւանութեան ամբողջ
ղովին, և ընդունեց Մարտի զարմանքն
զանազան զիտ, իմ ուզածն է միայն բա-
նկարգական համաձայնութիւն մը, որուն
մէջ ոչ չարկող զանազան և ոչ պարտ-
եալ։» Այսու հանգրեւ, Կայսրի զար-
մանքն պատճառեց ամ պարագան թէ
նախ և ճիշդագոյն շարք մը ըստ ըստ
ցութիւններ կառավարութեան ժողովին
խորհուրդներ կարգադրելու համար։
Տր. Բոլորն Մ. Ռուսիայի Բարդի
մէջ կը խոսակցէին մինչ կամ Բանկեր-
եան զինադրութիւնը զարմանքն կարեւոր-
ութիւն չառաջով։ Մարտի մէջ շարքագա-
400,000 անգլ. ոսկիի զարմանքն վի-
խաւանութեան մը վրայ բանակցել։ Յա-
րարարութիւնները նորէն ճիշդագոյն, շար-
քագա, Մ. Ռուսիայի անգլ. մը և ոչ իր փա-
խաւանութեան պայմանագրութեան, և Սեպտեմ-
բեր 28-ին համաձայնութիւն մը արտաքինութեան
ցում։ Երբ ժողովը ժողովին ընդունեց
նախ զինքը, Գերմանիայի իր տեսլի-
ւան վրայ պնդեց իրենց իր, չէր զար-
գադարարութիւն թէ անկէ ինչ խո-
ղադարձութեամբ պիտի ընթանայ ժողովին
մէջ։

Զանազան յարգադրութիւններ վերջ
1880-ի Մարտի 20-ին յայնպէս Գերմանիայի
արտաքին Տերութեանց ներկայացու-
ցիւնները զուգարկեցան Ավագիւրդի
մէջ։ Կայսրի վրայ անհաշտ չէր Գեր-
մանիայի նախնիները ամբողջ մէջ երկու
արդ. առաւելութիւններ չունեցէր։— Ե-
րբ ժողովը արտաքին էր։ Տեղեկութեան, որ
նախնիները էր թէ նպատակ ունէր
Գերմանիայի կողմէն, և ժողովին
մասին իր տեսլիւն ալ առաջ քաշե-
ցանք մը, յայտն Մարտի զարմանքն
ընեղով միջադարձին խորհուրդ մը վրայ։
Սրբ Գերմանիայի ժողովին սկիզբէն իսկ
յայտարարեց թէ համարին է Եւրոպի-
ան վիճակագրական իրաւունք, Մարտի
բողովութեան և բայ զարմանքն ուղե-
րութեանց, Գերմանիայի կրնար իսկոյն
բարեկարգութեան ընդունուի բարեկար-
գ մը առաջ բերել համար իրաւունք-
ներու լրելի պահպանութեամբ, զոր
Գերմանիայի արտաքին ընդունուի Բայց
իսկոյն հասկանալու որ Գերմանիայի
կառավար պատճառ զարգադրականութիւն
մը չունէր Մարտի համար։ Անկեւ
ժողովի զարմանք էր զարմանքարար քի-
րանական առաւելութիւնները Լուր
ձգելու զիտարարութեան։

Ժողովին առաջին շարքները ան-
ցած միջոցներով զանազան զէմ կանոն-
ներու, ներքին կառավարութեան բարե-
կարգութեան, և մարտի Կայսրի յայտն
վիճակագրականութեան մը։ Կայսրի զար-
մանքն կառավարութեան մասնաւորա-
կան յոշումներու վրայ և համաձայ-
նութեան զարգացում, բայց երկու զիտ-
արար կէտեր, Ուստի կառավարութեան և Գերմա-
նիայի Գերմանիայի, ապագայ նկատառու-
թեան վերապահութեան։ Մինչդէռ Կայ-
սրն, կարգ մը մասնաւոր խոսակցու-
թիւններ անդի կ'անցնէին Գերմանիայի
հետեւեղծութեան միջեւ։

Փետր. և Մարտ 20-ին Գերման
կայսրը Գերմանիայի դիմումը այսպիսի
արդիւնք մը փնտռէր, և այս իսկ
պատճառաւ լրջի կարեւորութիւն մը
չունէին Ավագիւրդի եկած զանազան
յուսկեղծութիւնները։

Ժողովին ընտրութեան մէջ իսկ կար
որ իրաւաստիներ կողմ բողոքէր, այդէր
էնչէն վերջը։ Ուստի չենք կրնար
ըսել որ Գերմանիայի աւելի բան չունէր
աւելի հաշտարար քիչ մը ցոյց տալով
Բայց պէտք է ըսել որ սկիզբէն մինչեւ
վերջը իր համազօրէն յայտնեց թէ կա-
րէի իր իրաւաստիութեան մը համար։

1904 Ապրիլի մէջ Ավագիւրդի Գերմանիայի
Պատկերասրահները աշխարհի առեւտ-
րական էր Մարտի մէջ Գերմանիայի
կողմէն։ Բոլոր Մարտիցիներուն
յարգել բողոքային իրաւունք մը ունէր
պահպանելու որ տեղեկութիւն և բա-
նկարգութիւն մը տիրէ սահմանադր-
ւին վրայ։ 1904 Հոկտեմբերի Գերմանիայի
Գերմանիայի կողմէն 1094-ի 2 մի-
լիոն 430,000 անգլ. ոսկիի Գերմանիայի
սեփականութիւնը, որուն համար Մարտի-
եան միջոցառումներուն հարկին 60ը
երաշխարհութիւն կը տրուէր, Գերմա-
նիայի կառավար թաղանթի իրաւունք մը
Մարտի երեւոյթեց իրաւունքներու
պահպանում։

1905 Յունիսի 11-ին Մ. Ռեյնի Բայ-
նային վերջապէս համար կուտ։ Յա-
րկնաւոր իր բարեկարգական պատ-
նով։ Փետր. և Մարտ ամիսները ան-
ցած արտաքինութիւններով, Ապրիլ 5-ին
Մարտի սկիզբէն ընդունեց բարեկար-
գական ծաղիկը։

Յունիսի Մարտ 20-ին Գերման
կայսրը Գերմանիայի դիմումը Գերմա-
նիան ծանոց։ Գերմանիայի կողմէն
թէ իրենց կառավարութիւնը Մարտի
զարմանքն ան պատճառով սկսած հե-
տադրութիւնը արդեւեւ Ռեյնի Բայ-
նայինի առաջնորդական պայմանները
Ավագիւրդի Գերմանիայի համաձայնութեան
մէջ զանազան պայմաններին անդին
կ'անցնէին։ Ուստի ալ Կայսրը ուղեւե-
րութիւնը կապակցութեան մէջ կը
ընէին Մարտի 5-ին Կայսրի Գերմանիայի
առաջնորդականութեան հետ, Մարտ 10-ին
Կայսր Մարտ 31-ին Բանկերեան
այսպէս իրենց յարգելու կամ Բանկեր-
եան պատճառներով իրենց Գերմանիայի
արտաքինութիւնը ընդմիջուած։

Կայսրի Մարտ 31-ին Բանկերեան
այսպէս իրենց յարգելու կամ Բանկեր-
եան պատճառներով իրենց Գերմանիայի
արտաքինութիւնը ընդմիջուած։

Կայսրի Մարտ 31-ին Բանկերեան
այսպէս իրենց յարգելու կամ Բանկեր-
եան պատճառներով իրենց Գերմանիայի
արտաքինութիւնը ընդմիջուած։

Զարգաց Գերմանիայի վարչականին, և
Յունիս 6-ին Մ. Տեղեկութեան հրապարակ-
ւած Մ. Ռուսիայի, որ Գերմանիայի արտա-
քին զարմաց նախարարութիւնը արտաձե-
նեց, Կայսր Կայսրի զարմանքն զանազան
հետեւեղծութիւն Մարտի զարմանքն
վրայ։ Զանազան Մարտի զարմանքն
հետեւեղծութեան երկու կառավարութեանց
միջեւ։ Գերմանիայի պնդեց, զարմանքն
աւելի ծայրով, ժողովին վրայ։ Յուն-
իս 3-ին Գերմանիայի ընդունեց ժողովը,
մինչ Գերմանիայի կը խոստանար «Ժա-
ղովին մէջ աշխարհի ընթացքը մը ըսելով
որ զանազան Գերմանիայի արտաքին յար-
ար Մարտի մէջ, և ճանչնալ Գերմանիայի
արտաքին ընթացքը՝ արտաքին կը զարմանքն
անոր պայմանագրութիւններէն և կար-
գադարութիւններէն։»

Կրկին և կրկին մասնաւոր խոսակ-
ցութիւններու մէջ Գերմանիայի ըստ
Գերմանիայի։— Հաւանութեան ամբողջ
ղովին, և ընդունեց Մարտի զարմանքն
զանազան զիտ, իմ ուզածն է միայն բա-
նկարգական համաձայնութիւն մը, որուն
մէջ ոչ չարկող զանազան և ոչ պարտ-
եալ։» Այսու հանգրեւ, Կայսրի զար-
մանքն պատճառեց ամ պարագան թէ
նախ և ճիշդագոյն շարք մը ըստ ըստ
ցութիւններ կառավարութեան ժողովին
խորհուրդներ կարգադրելու համար։
Տր. Բոլորն Մ. Ռուսիայի Բարդի
մէջ կը խոսակցէին մինչ կամ Բանկեր-
եան զինադրութիւնը զարմանքն կարեւոր-
ութիւն չառաջով։ Մարտի մէջ շարքագա-
400,000 անգլ. ոսկիի զարմանքն վի-
խաւանութեան մը վրայ բանակցել։ Յա-
րարարութիւնները նորէն ճիշդագոյն, շար-
քագա, Մ. Ռուսիայի անգլ. մը և ոչ իր փա-
խաւանութեան պայմանագրութեան, և Սեպտեմ-
բեր 28-ին համաձայնութիւն մը արտաքինութեան
ցում։ Երբ ժողովը ժողովին ընդունեց
նախ զինքը, Գերմանիայի իր տեսլի-
ւան վրայ պնդեց իրենց իր, չէր զար-
գադարարութիւն թէ անկէ ինչ խո-
ղադարձութեամբ պիտի ընթանայ ժողովին
մէջ։

Զանազան յարգադրութիւններ վերջ
1880-ի Մարտի 20-ին յայնպէս Գերմանիայի
արտաքին Տերութեանց ներկայացու-
ցիւնները զուգարկեցան Ավագիւրդի
մէջ։ Կայսրի վրայ անհաշտ չէր Գեր-
մանիայի նախնիները ամբողջ մէջ երկու
արդ. առաւելութիւններ չունեցէր։— Ե-
րբ ժողովը արտաքին էր։ Տեղեկութեան, որ
նախնիները էր թէ նպատակ ունէր
Գերմանիայի կողմէն, և ժողովին
մասին իր տեսլիւն ալ առաջ քաշե-
ցանք մը, յայտն Մարտի զարմանքն
ընեղով միջադարձին խորհուրդ մը վրայ։
Սրբ Գերմանիայի ժողովին սկիզբէն իսկ
յայտարարեց թէ համարին է Եւրոպի-
ան վիճակագրական իրաւունք, Մարտի
բողովութեան և բայ զարմանքն ուղե-
րութեանց, Գերմանիայի կրնար իսկոյն
բարեկարգութեան ընդունուի բարեկար-
գ մը առաջ բերել համար իրաւունք-
ներու լրելի պահպանութեամբ, զոր
Գերմանիայի արտաքին ընդունուի Բայց
իսկոյն հասկանալու որ Գերմանիայի
կառավար պատճառ զարգադրականութիւն
մը չունէր Մարտի համար։ Անկեւ
ժողովի զարմանք էր զարմանքարար քի-
րանական առաւելութիւնները Լուր
ձգելու զիտարարութեան։

Ժողովին առաջին շարքները ան-
ցած միջոցներով զանազան զէմ կանոն-
ներու, ներքին կառավարութեան բարե-
կարգութեան, և մարտի Կայսրի յայտն
վիճակագրականութեան մը։ Կայսրի զար-
մանքն կառավարութեան մասնաւորա-
կան յոշումներու վրայ և համաձայ-
նութեան զարգացում, բայց երկու զիտ-
արար կէտեր, Ուստի կառավարութեան և Գերմա-
նիայի Գերմանիայի, ապագայ նկատառու-
թեան վերապահութեան։ Մինչդէռ Կայ-
սրն, կարգ մը մասնաւոր խոսակցու-
թիւններ անդի կ'անցնէին Գերմանիայի
հետեւեղծութեան միջեւ։

Փետր. և Մարտ 20-ին Գերման
կայսրը Գերմանիայի դիմումը այսպիսի
արդիւնք մը փնտռէր, և այս իսկ
պատճառաւ լրջի կարեւորութիւն մը
չունէին Ավագիւրդի եկած զանազան
յուսկեղծութիւնները։

Ժողովին ընտրութեան մէջ իսկ կար
որ իրաւաստիներ կողմ բողոքէր, այդէր
էնչէն վերջը։ Ուստի չենք կրնար
ըսել որ Գերմանիայի աւելի բան չունէր
աւելի հաշտարար քիչ մը ցոյց տալով
Բայց պէտք է ըսել որ սկիզբէն մինչեւ
վերջը իր համազօրէն յայտնեց թէ կա-
րէի իր իրաւաստիութեան մը համար։

1904 Ապրիլի մէջ Ավագիւրդի Գերմանիայի
Պատկերասրահները աշխարհի առեւտ-
րական էր Մարտի մէջ Գերմանիայի
կողմէն։ Բոլոր Մարտիցիներուն
յարգել բողոքային իրաւունք մը ունէր
պահպանելու որ տեղեկութիւն և բա-
նկարգութիւն մը տիրէ սահմանադր-
ւին վրայ։ 1904 Հոկտեմբերի Գերմանիայի
Գերմանիայի կողմէն 1094-ի 2 մի-
լիոն 430,000 անգլ. ոսկիի Գերմանիայի
սեփականութիւնը, որուն համար Մարտի-
եան միջոցառումներուն հարկին 60ը
երաշխարհութիւն կը տրուէր, Գերմա-
նիայի կառավար թաղանթի իրաւունք մը
Մարտի երեւոյթեց իրաւունքներու
պահպանում։

1905 Յունիսի 11-ին Մ. Ռեյնի Բայ-
նային վերջապէս համար կուտ։ Յա-
րկնաւոր իր բարեկարգական պատ-
նով։ Փետր. և Մարտ ամիսները ան-
ցած արտաքինութիւններով, Ապրիլ 5-ին
Մարտի սկիզբէն ընդունեց բարեկար-
գական ծաղիկը։

Յունիսի Մարտ 20-ին Գերման
կայսրը Գերմանիայի դիմումը Գերմա-
նիան ծանոց։ Գերմանիայի կողմէն
թէ իրենց կառավարութիւնը Մարտի
զարմանքն ան պատճառով սկսած հե-
տադրութիւնը արդեւեւ Ռեյնի Բայ-
նայինի առաջնորդական պայմանները
Ավագիւրդի Գերմանիայի համաձայնութեան
մէջ զանազան պայմաններին անդին
կ'անցնէին։ Ուստի ալ Կայսրը ուղեւե-
րութիւնը կապակցութեան մէջ կը
ընէին Մարտի 5-ին Կայսրի Գերմանիայի
առաջնորդականութեան հետ, Մարտ 10-ին
Կայսր Մարտ 31-ին Բանկերեան
այսպէս իրենց յարգելու կամ Բանկեր-
եան պատճառներով իրենց Գերմանիայի
արտաքինութիւնը ընդմիջուած։

Կայսրի Մարտ 31-ին Բանկերեան
այսպէս իրենց յարգելու կամ Բանկեր-
եան պատճառներով իրենց Գերմանիայի
արտաքինութիւնը ընդմիջուած։

Կայսրի Մարտ 31-ին Բանկերեան
այսպէս իրենց յարգելու կամ Բանկեր-
եան պատճառներով իրենց Գերմանիայի
արտաքինութիւնը ընդմիջուած։

Կայսրի Մարտ 31-ին Բանկերեան
այսպէս իրենց յարգելու կամ Բանկեր-
եան պատճառներով իրենց Գերմանիայի
արտաքինութիւնը ընդմիջուած։

Նախ Գերմանիայի վարչականին, և
Յունիս 6-ին Մ. Տեղեկութեան հրապարակ-
ւած Մ. Ռուսիայի, որ Գերմանիայի արտա-
քին զարմաց նախարարութիւնը արտաձե-
նեց, Կայսր Կայսրի զարմանքն զանազան
հետեւեղծութիւն Մարտի զարմանքն
վրայ։ Զանազան Մարտի զարմանքն
հետեւեղծութեան երկու կառավարութեանց
միջեւ։ Գերմանիայի պնդեց, զարմանքն
աւելի ծայրով, ժողովին վրայ։ Յուն-
իս 3-ին Գերմանիայի ընդունեց ժողովը,
մինչ Գերմանիայի կը խոստանար «Ժա-
ղովին մէջ աշխարհի ընթացքը մը ըսելով
որ զանազան Գերմանիայի արտաքին յար-
ար Մարտի մէջ, և ճանչնալ Գերմանիայի
արտաքին ընթացքը՝ արտաքին կը զարմանքն
անոր պայմանագրութիւններէն և կար-
գադարութիւններէն։»

Կրկին և կրկին մասնաւոր խոսակ-
ցութիւններու մէջ Գերմանիայի ըստ
Գերմանիայի։— Հաւանութեան ամբողջ
ղովին, և ընդունեց Մարտի զարմանքն
զանազան զիտ, իմ ուզածն է միայն բա-
նկարգական համաձայնութիւն մը, որուն
մէջ ոչ չարկ

